

LIIKENNEVALIOKUNNAN MIETINTÖ 11/1998 vp

Hallituksen esitys laiksi luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 17 päivänä syyskuuta 1998 lähettänyt liikennevaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta (HE 112/1998 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- liikenneministeri Matti Aura, ylijohdaja Harri Cavén ja vanhempi hallitussihteeri Tuula Ikonen, liikenneministeriö
- vanhempi lääninsihteeri Jukka Nikkilä, Etelä-Suomen lääninhallitus
- lakimies Teuvo Kurki, Kansaneläkelaitos
- erikoistutkija Kaarlo Helkamo, Kilpailuvirasto
- lakimies Päivi Seppälä, Kuluttaja-asiamiehen virasto

- ylikonstaapeli Asko Peltola, Helsingin poliisilaitos
- liikenneinsinööri Kari Ojala, Suomen Kuntaliitto
- toimitusjohtaja Heikki Kääriäinen, Linja-autoliitto
- toimitusjohtaja Lauri Säynäjoki, Suomen Taksiliitto
- puheenjohtaja Janne Lähdeaho, Suomen Taksinkuljettajat ry
- puheenjohtaja Jari Ahlqvist, Espoon-Kirkkonummen Taksit ry
- puheenjohtaja Lauri Luotonen, Helsingin Taksiautoilijat ry
- puheenjohtaja Pekka Pakonen, Oulun taksiautoilijat ry
- puheenjohtaja Hannu Auvinen, Pieksämäen Taksiautoilijat ry
- puheenjohtaja Krister Olsson, Vantaan Taksiautoilijat ry..

HALLITUKSEN ESITYS

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annettua lakia. Lain muutoksella selvennettäisiin joukkoliikenneluvan ja taksiluvan nojalla harjoitettavan tilausliikenteen työnjakoa. Harjoitettaessa tilausliikennettä joukkoliikenneluvan nojalla ajoja ei saisi ottaa taksiasemilta. Lisäksi oikeutta tilausliikenteen harjoittamiseen voitaisiin rajoittaa

joukkoliikennelupa- otettavilla ehdoilla. Jos tilausliikennettä harjoitettaisiin lupaehtojen vastaisesti, lupaviranomainen voisi liikennelupaa peruuttamatta kieltää luvanhaltijalta tilausliikenteen harjoittamisen.

Taksiluvan haltijan ajovelvollisuudesta määrättäisiin edelleenkin paikallisessa ajovuorojärjestyksessä, mutta vapaavuorojen ajo-oikeuden rajoitukset poistettaisiin. Lisäksi säädettäisiin

niistä toimivaltaisista viranomaisista, jotka on mainittu kansainvälistä liikennettä ja kabotaasi-liikennettä koskevissa, uudistetuissa Euroopan yhteisön asetuksissa.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 11 päivänä joulukuuta 1998. Neuvoston kabotaasiasetuksen toimivaltaisia viranomaisia koskeva säännös ehdotetaan kuitenkin tulevaksi voimaan 11 päivänä kesäkuuta 1999.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saatujen selvitysten perusteella valiokunta pitää ehdotusta joukkoliikenneluvan ja taksiluvan nojalla harjoitettavan tilausliikenteen työnjaon täsmäntämisestä tarpeellisena ja puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä näiltä osin. Taksin ajovuorojärjestelmän uudistamista koskevalta osin hallituksen esitystä valiokunta ei kuitenkaan kannata, vaan suosittaa sen sijasta nykyisen ajovuorojärjestelmän kehittämistä.

Luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain (343/1991) muutosesityksen lähtökohtana on tarveharkintaan perustuvien taksien tilausliikenteen ja soveltuvuusharkintaan perustuvan pienoislinja-autojen tilausliikenteen perinteisen työnjaon sekoittuminen. Eräät joukkoliikenneluvan haltijat ovat ryhtyneet kuljetta-
maan yksittäisiä itsemaksavia asiakkaita taksiasemilta ja niiden läheisyydestä. Liikennevaliokunta pitää hyvänä, että lainsäädännöllä tämä esitetään. Lisäksi liikennevaliokunta pitää välttämättömänä, että alemmanasteisilla säännöksillä tarkennetaan joukkoliikenne- ja taksiluvalla liikennöivien välistä työnjakoa. Liikennevaliokunnan mielestä on tarpeen kieltää taksiliikenteen taksamittarin käyttö autoissa, jotka toimivat joukkoliikenneluvalla.

Liikennevaliokunnan käsityksen mukaan henkilöliikennelain muuttaminen on kannatettavaa, kun joukkoliikennettä pyritään kehittämään yhteiskuljetuksiin ja kutsuohjattuun tilausliikenteeseen. Verrattuna yksittäisten henkilöiden erilliskuljetuksiin yhteiskuljetuksella on mahdollista saavuttaa säästöä myös yhteiskunnan korvaamiin matkakustannuksiin. Suuren asiakasryh-

män muodostavat valtiota ja kuntia edustavat tahot, jotka käyttävät huomattavan määrän julkisia varoja liikennepalvelujen ostamiseen ja matkakustannusten korvaamiseen. Liikennevaliokunnan käsityksen mukaan yhteiskunnalle edullisin tapa on ohjata näitä kuljetuksia kaikille avoimeen joukkoliikenteeseen sekä yhdistellä kuljetuksia muun muassa reaaliaikaisesti toimiviin palvelulinjoihin ja tilausliikennepohjaisiin palveluautoihin.

Hallitus esittää muutettavaksi lain 13 §:n 3 momentin niin, että taksiluvan haltija voisi halutessaan olla ajossa myös silloin, kun siihen ei ajovuorojärjestyksen mukaan ole velvollisuutta. Liikennevaliokunnan käsityksen mukaan taksien vapaaseen ajovuorojärjestykseen siirtymisen sijasta on kuitenkin syytä pitäytyä nykyisessä järjestelmässä. Valiokunta ehdottaa tämän vuoksi pykälän poistettavaksi. Taksien asianomaisten viranomaisten kanssa sopimaa ajojärjestyskäytäntöä tulisi kehittää niin, että taksien korkea palvelutaso turvataan koko maassa ja samalla seurataan aikaisempaa tiiviimmin asiakastyytyväisyyttä.

Valiokunta toteaa, että hallituksen esityksen perustana olleet ongelmat taksin saannissa mm. pääkaupunkiseudulla ovat sitemmin johtaneet Etelä-Suomen lääninhallituksen toimiin asiantilan korjaamiseksi. Ajovuoroja on lisätty ja tilauskeskusten kapasiteettia ryhdytty parantamaan ja lisäämään.

Mikäli taksiliikenteen ja lääninhallitusten yhteiset toimet taksin laadukkaan palvelutason ylläpitämiseksi eivät riitä, on harkittava uusia esityksiä ja toimia tilanteen korjaamiseksi.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikennevaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotus) .

Valiokunnan muutosehdotus

Laki

luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 15 päivänä helmikuuta 1991 luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain (343/1991) 10 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 662/1994 ja
muutetaan 6 a §:n 2 momentti, 7 a §, 10 §:n 1 momentti (*poist.*) ja 21 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat mainitussa laissa 662/1994, seuraavasti:

6 a, 7 a ja 10 §
(Kuten HE)

13 §
(*Poist.*)

21 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 1998

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Pauli Saapunki /kesk
vpj. Esko-Juhani Tennilä /va-r
jäs. Klaus Bremer /r
Tarja Filatov /sd
Seppo Kanerva /kok
Kalevi Lamminen /kok
Suvi Lindén /kok
Kari Myllyniemi /kesk
Raimo Mähönen /sd
Tero Mölsä /kesk

Tuija Maaret Pykäläinen /vihr
Jorma Rantanen /sd
Pauli Saapunki /kesk
Pekka Saarnio /vas
Esko-Juhani Tennilä /va-r
Helena Vartiainen /sd
Raimo Vistbacka /ps
vjäs. Esa Lahtela /sd
Tauno Pehkonen /skl.